

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่สนใจและเข้าชมผลิตภัณฑ์กระเป๋า จาก ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่จัดแสดงไว้ในร้าน แอทแพรวา (@PREAWA) สวนจตุจักร โครงการ 26 ซอย 1/1 ในวันเก็บข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ที่สนใจและเข้าชมผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่จัดแสดงไว้ในร้านแอทแพรวา (@PREAWA) สวนจตุจักร โครงการ 26 ซอย 1/1 ในวันเก็บข้อมูล ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบบังเอิญ แต่เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่เข้ามาใช้บริการในร้านแอทแพรวา (@PREAWA)

สวนจตุจักร โครงการ 26 ซอย 1/1 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีเจาะจงกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามและประเมินความพึงพอใจ จำนวน 200 คน (สุรศักดิ์ อมรรัตน์ศักดิ์, เตือนใจ เกตุษา และบุญมี พันธุ์ไทย, 2545, หน้า 113-119)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับศึกษา และเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กระเป๋าก้นผ้าไหมแพรวา บ้าน โพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้บริโภค มีทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และเหตุจูงใจในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมไทย คำถามเป็นแบบเลือกตอบและคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อกระเป๋าก้นผ้าไหมแพรวา บ้าน โพน อำเภอกำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านรูปแบบ ประโยชน์ใช้สอย และราคา ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ ดังนี้

การประเมินผลความพึงพอใจใช้มาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) โดยวิธีการของ Likert ที่มีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน	= 1
พึงพอใจน้อย	ให้คะแนน	= 2
พึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน	= 3
พึงพอใจมาก	ให้คะแนน	= 4
พึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนน	= 5



ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้บริโภคแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่มีในแบบสอบถาม

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษามีขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาทฤษฎี เนื้อหา เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องทางด้านเนื้อหาและตำราเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ แบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดตามหลักวิชาการ

2. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย IOC (Item Objective Congruence index) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป (สุวิมล ติรกานันท์, 2542, หน้า 127-130)

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.83

5. นำแบบสอบถามฉบับที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋ากลับจากผ้าไหมแพรวบ้านโปง อำเภอดำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้พัฒนาผลิตภัณฑ์โดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของอนุกุล พลศิริ (2551, หน้า 51-55) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูล

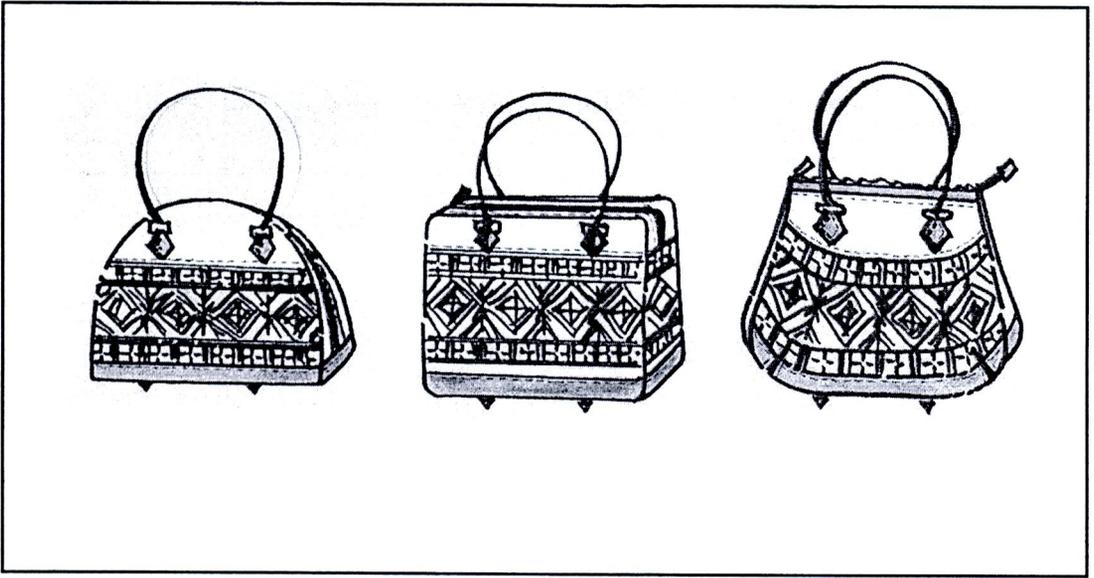
การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาออกสู่ตลาด เป็นปัญหาที่ผู้ผลิตพยายามแก้ไข และยังประสบกับปัญหาในเรื่องตัวผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นบางรูปแบบไม่เป็นที่นิยมของผู้บริโภค ขาดความหลากหลาย มักผลิตเป็นผ้าผืนแบบเดิม จากการสอบถามผู้จำหน่ายพบว่า กระเป๋าที่ใช้ในกลุ่มสุภาพสตรี เป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความสนใจ ผู้วิจัยจึงศึกษาเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าไหมแพรวา ออกแบบเป็นกระเป๋าสำหรับสุภาพสตรีหลายขนาด หลายรูปทรง หลากหลายในการใช้งาน โดยทำการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและสำรวจตลาดเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบ ใช้วัตถุดิบประกอบหลัก คือ ผ้าไหมแพรวาของบ้านโพน และใช้หนังวัวเป็นวัตถุดิบประกอบในส่วนสายกระเป๋า ส่วนวัตถุดิบที่เป็นองค์ประกอบอื่น ๆ เลือกใช้ตามความเหมาะสมของรูปแบบกระเป๋าแต่ละแบบ ขั้นตอนการผลิตเหมือนกับการผลิตกระเป๋าหนัง

ขั้นที่ 2 การพัฒนาและแก้ไขรูปแบบกระเป๋า

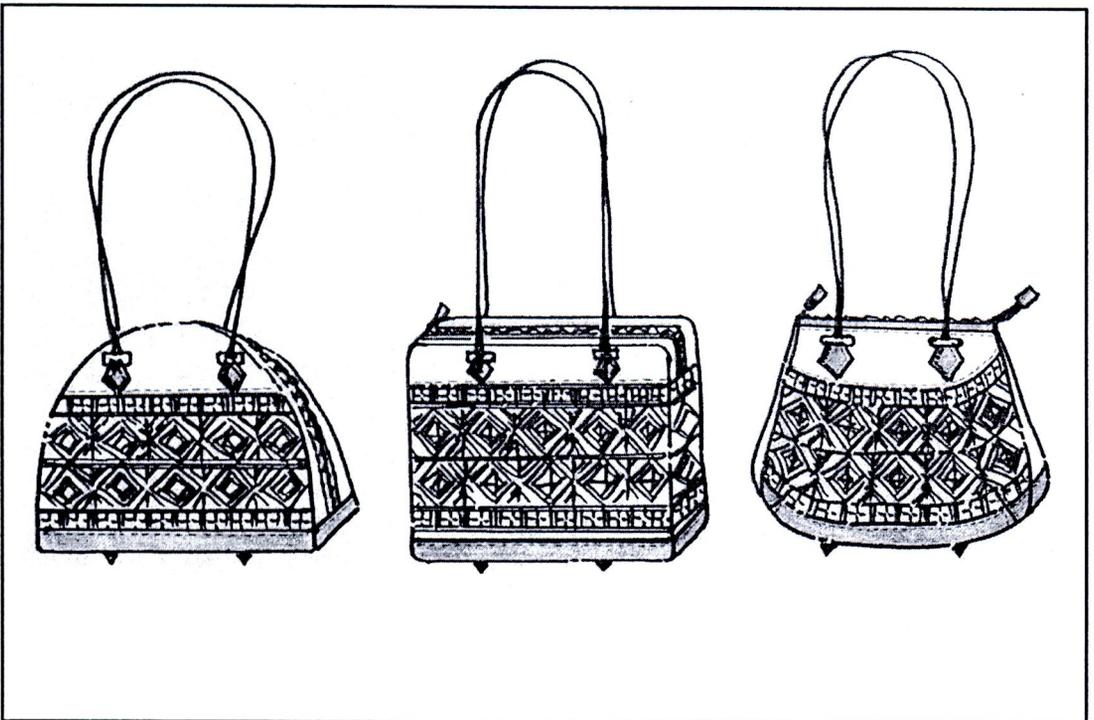
จากข้อมูลในขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบภาพร่างกระเป๋าจากผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 ขนาด คือ กระเป๋าขนาดเล็ก กระเป๋าขนาดกลาง กระเป๋าขนาดใหญ่ แต่ละขนาดมี 3 รูปทรง ดังนี้



ภาพ 4 ภาพร่างกระเป๋าขนาดเล็ก ครั้งที่ 1



ภาพ 5 ภาพร่างกระเป๋าขนาดกลางครั้งที่ 1



ภาพ 6 ภาพร่างกระเป๋าขนาดใหญ่ครั้งที่ 1

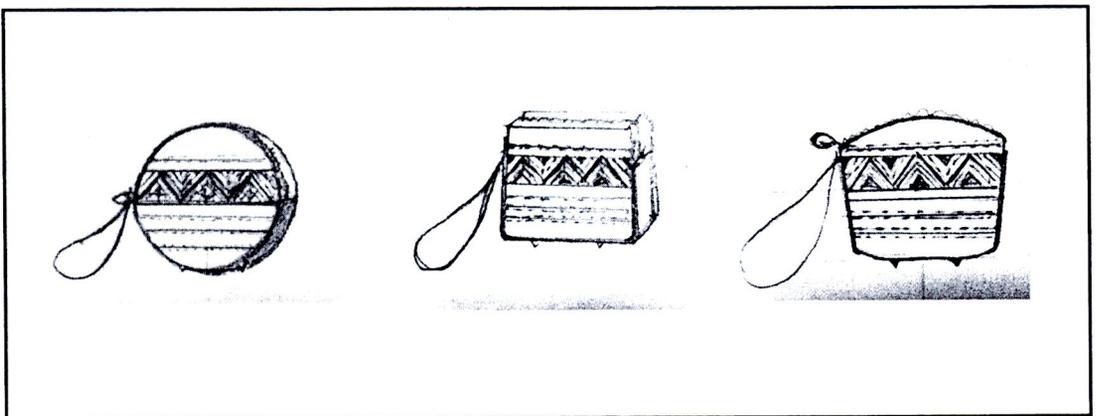
จากนั้นจึงนำเสนอแบบภาพร่างต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำข้อเสนอมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบตามข้อเสนอแนะ โดยผู้เชี่ยวชาญที่ทำการประเมิน มีดังนี้

1. นายพงษ์ชยุตน์ โพนะทา นักออกแบบและพัฒนาผ้าไหมแพรวา ผู้ได้รับรางวัลบุคคลเกียรติยศผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นประจำปี 2550 ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย และคณะกรรมการคัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จังหวัดกาฬสินธุ์

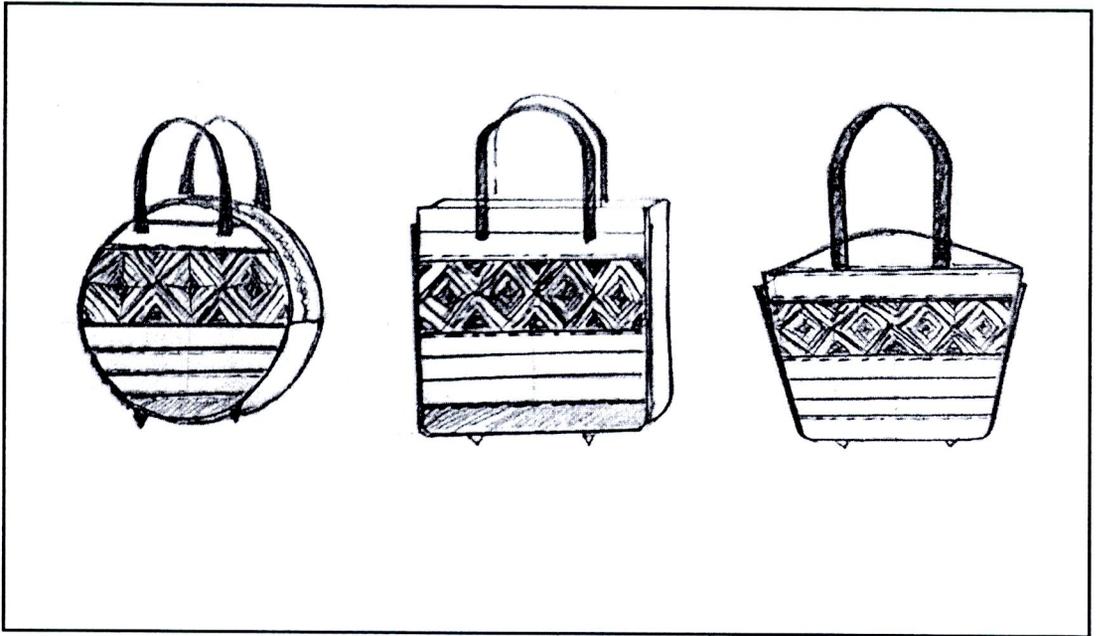
2. นางสาวจิตนภา โพนะทา ผู้จัดการจำหน่ายผ้าไหมแพรวา กระเป๋าผ้าไหม และเจ้าของร้านแอทแพรวา ในโซนสินค้าไทยในห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาชิดลม สาขาภูเก็ต และสาขาหาดใหญ่ และห้างสรรพสินค้าพาราไดม

3. นางสาวสมพร อุดมกิตติภรณ์ เจ้าของบริษัทเลทเธอร์สตูดิโอ ผู้ผลิตกระเป๋าที่มีความเชี่ยวชาญ และผลิตกระเป๋าให้แก่แบรนด์ชั้นนำในประเทศไทย

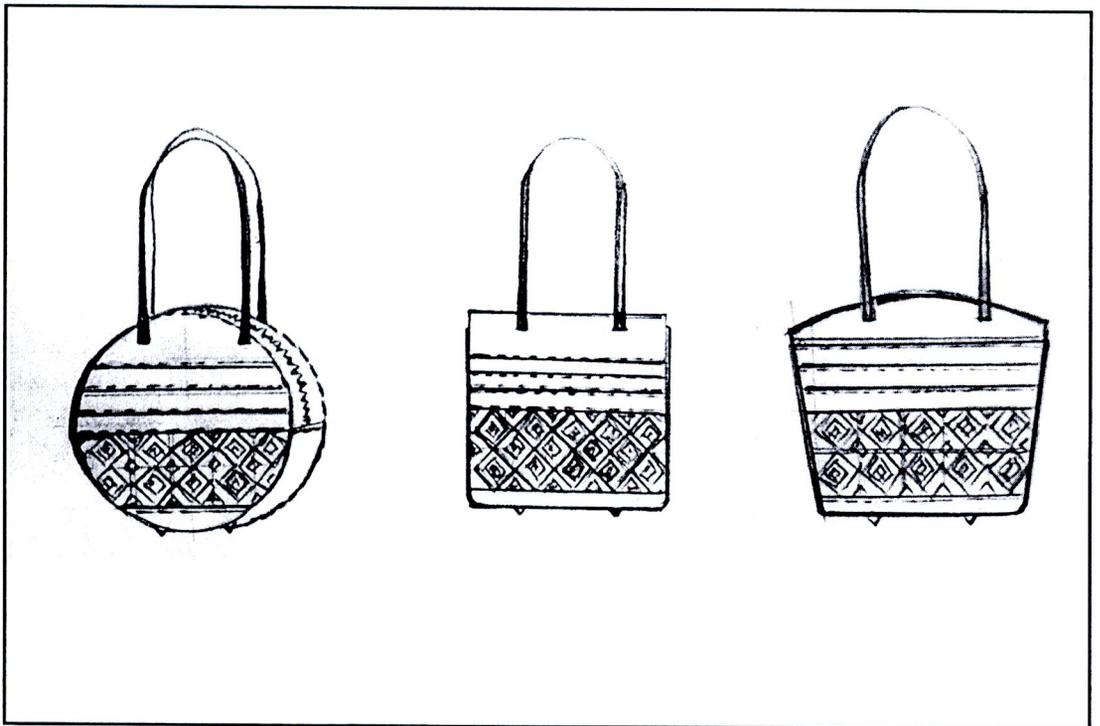
ผลของการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยสรุปพบว่า ด้านรูปแบบ ควรปรับให้เป็นแบบที่มีทั้งแบบที่อยู่ในความนิยม เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการผสมผสานผ้าลายและผ้าพื้น ส่วนในด้านประโยชน์ใช้สอยนั้นให้มีความเหมาะสมตามการใช้งาน และด้านราคา กระเป๋าใบเล็กควรมีราคาโดยประมาณไม่เกิน 700 บาท กระเป๋าขนาดกลางราคาประมาณไม่เกิน 2,000 บาท และกระเป๋าขนาดใหญ่ราคาประมาณไม่เกิน 3,000 บาท ผู้วิจัยจึงออกแบบภาพร่างครั้งที่ 2 ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ



ภาพ 7 ภาพร่างกระเป๋าขนาดเล็กครั้งที่ 2



ภาพ 8 ภาพร่างกระเป๋าขนาดกลางครั้งที่ 2

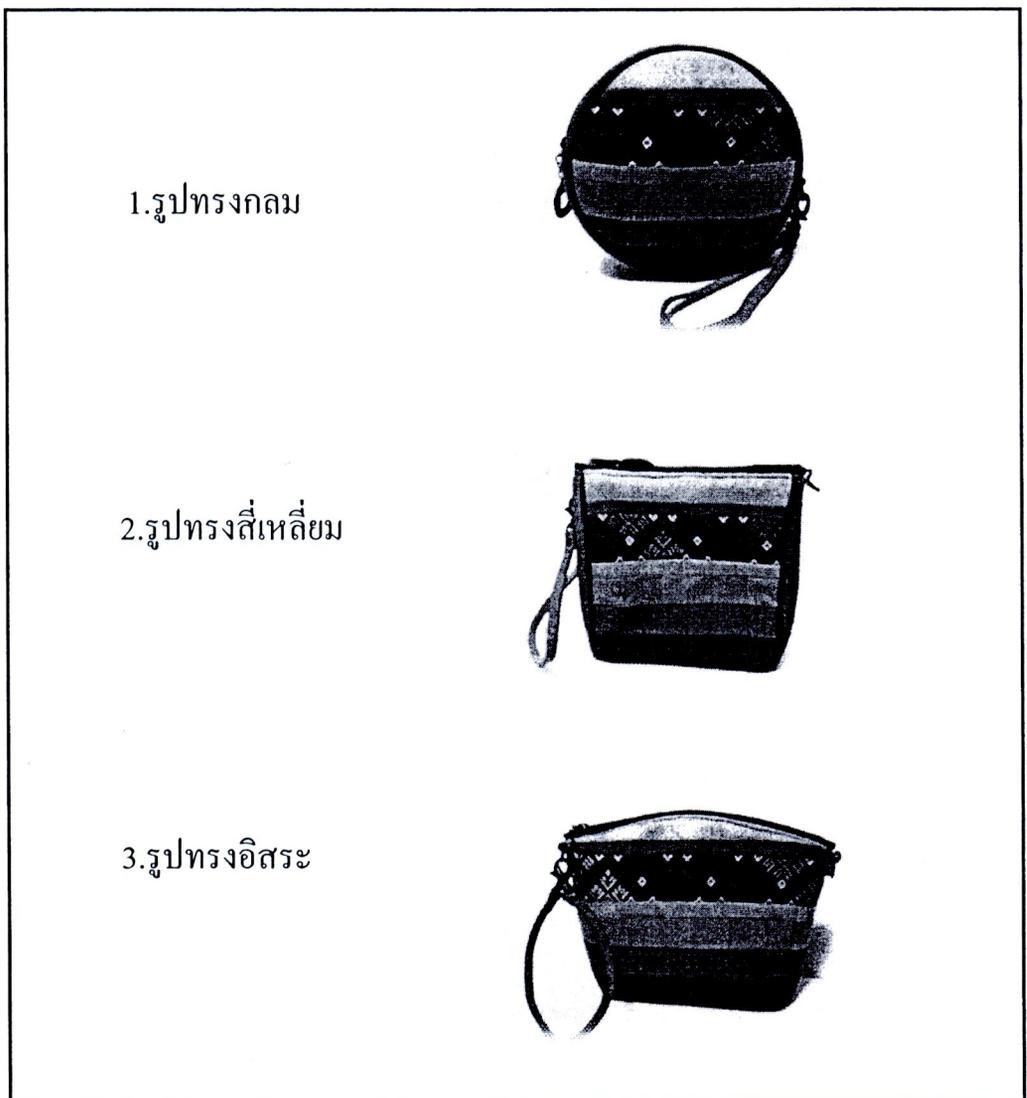


ภาพ 9 ภาพร่างกระเป๋าขนาดกลางครั้งที่ 2

ขั้นที่ 3 การผลิตต้นแบบกระเป๋า

เมื่อผ่านการปรับแก้แบบตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว จึงดำเนินการผลิตต้นแบบกระเป๋าจริง

1. กระเป๋าขนาดเล็ก รูปทรงกระเป๋ามี 3 รูปทรง คือ รูปทรงกลม รูปทรงสี่เหลี่ยม และรูปทรงอิสระ กำหนดขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 14 เซนติเมตร ความสูง 14 เซนติเมตร และความหนา 6 เซนติเมตร



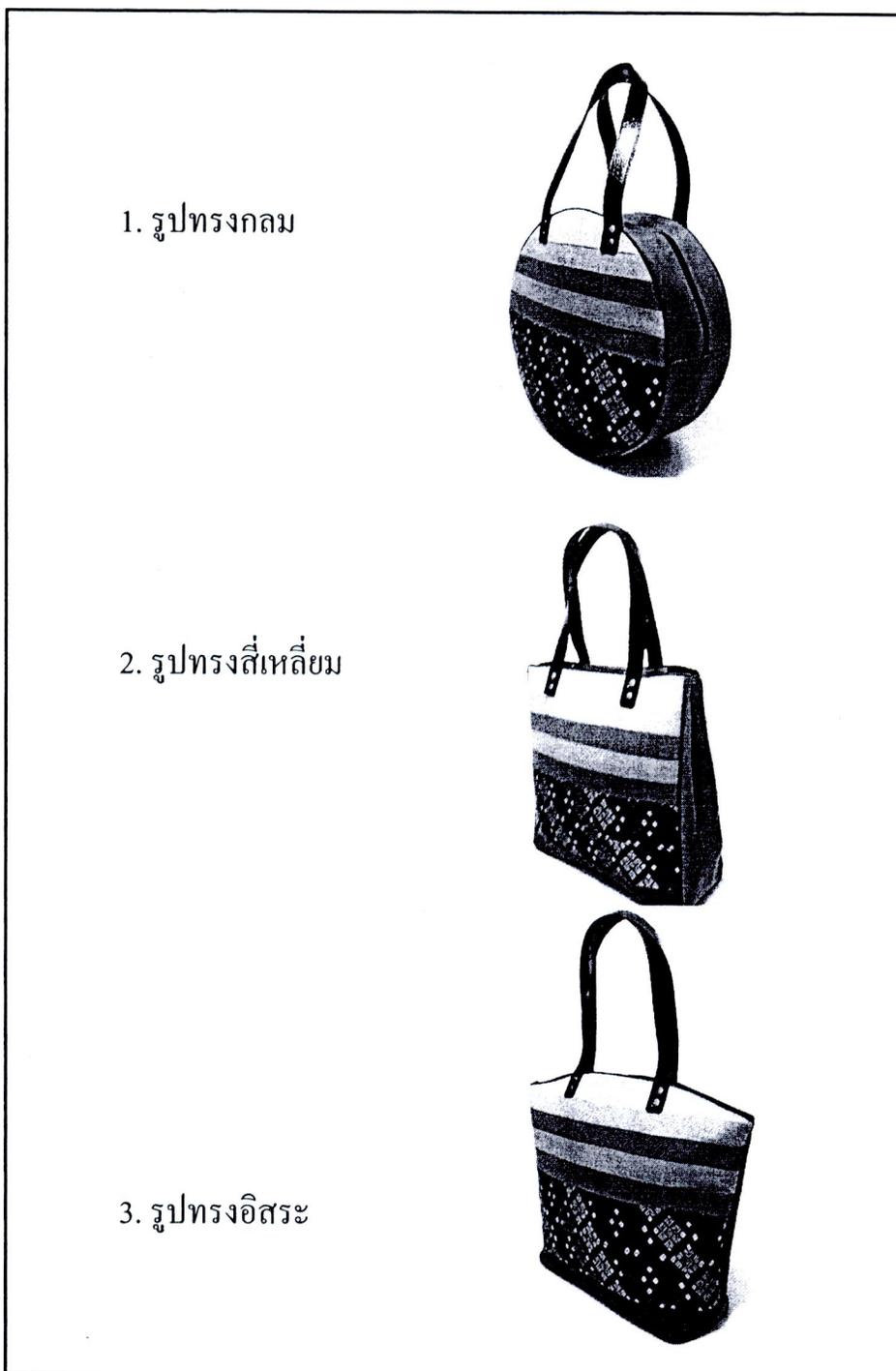
ภาพ 10 ต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าขนาดเล็ก

2. กระเป๋าขนาดกลาง รูปทรงกระเป๋ามี 3 รูปทรง คือ รูปทรงกลม รูปทรงสี่เหลี่ยม และรูปทรงอิสระ กำหนดขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 24 เซนติเมตร ความสูง 24 เซนติเมตร และความหนา 12 เซนติเมตร



ภาพ 11 ต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าขนาดกลาง

3. กระเป๋าขนาดใหญ่ รูปทรงกระเป๋ามี 3 รูปทรง คือ รูปทรงกลม รูปทรงสี่เหลี่ยม และรูปทรงอิสระ กำหนดขนาดโดยประมาณ ความกว้าง 34 เซนติเมตร ความสูง 34 เซนติเมตร และความหนา 14 เซนติเมตร



ภาพ 12 ต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าขนาดใหญ่

ขั้นที่ 4 การทดสอบทางการตลาด

การทดสอบทางการตลาด เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋าคาด ผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 3 ขนาด ขนาดละ 3 รูปทรง ที่ได้พัฒนาแล้วไปสอบถามความพึงพอใจกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายในร้านแอทแพรวา (@PREAWA) สวนจตุจักร โครงการ 26 ซอย 1/1 เพื่อให้ผู้บริโภคได้พิจารณาทดลองใช้ ประกอบการประเมินผลความพึงพอใจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในด้านรูปแบบ ประโยชน์ใช้สอย และราคา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อขออนุญาต คุณจิตนภา โพนะทา เจ้าของร้านแอทแพรวา สวนจตุจักร โครงการ 26 ซอย 1/1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. จัดแสดงผลิตภัณฑ์กระเป๋าคาดผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และนำผ้าไหมแพรวามาตกแต่งและพูดเชิญชวนให้บุคคลทั่วไปเข้าชมผลิตภัณฑ์กระเป๋าคาดที่จัดแสดง เพื่อให้ผู้ประเมินพิจารณาทดลองใช้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าคาดต้นแบบ เพื่อประกอบการตัดสินใจประเมินในแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเก็บข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มผู้บริโภคผลิตภัณฑ์กระเป๋าคาดผ้าไหมแพรวา บ้านโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และเหตุจูงใจในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมไทย วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD)

การแปลผล ให้เกณฑ์การแปลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

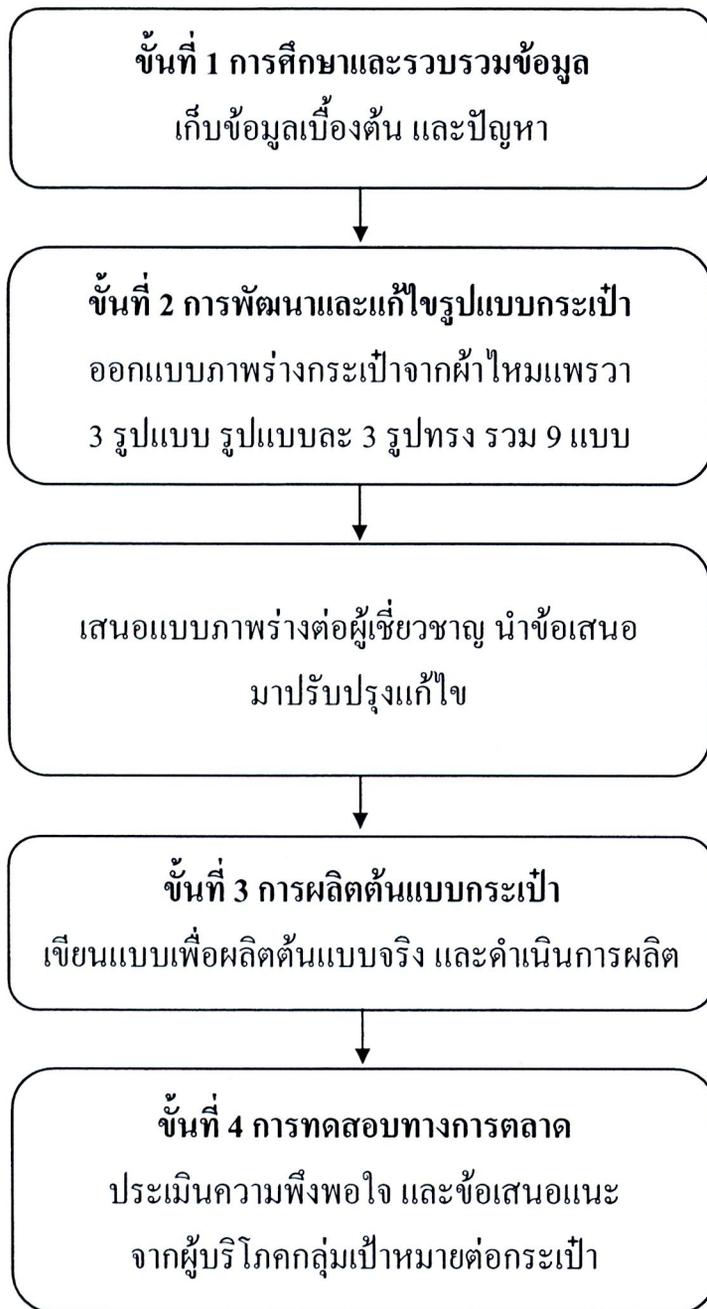
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจ โดยใช้สถิติที่ t test และเปรียบเทียบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance--ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋ากลับจากผ้าไหมแพรวที่บ้านโพธิ์ อำเภอดำรงวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังนี้



ภาพ 13 ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากผ้าไหมแพรวาบ้านโพน อำเภอลำมั่ง จังหวัดกาฬสินธุ์